

Burzovní zpravodajství z obchodování na Obchodní burze Hradec Králové 17. týden roku 2003

Aktuální informace

Na 16. burzovním shromáždění v letošním roce se obchodovalo s olejinami, obilovinami a masem. Na burze bylo možno koupit nebo prodat obilovin za 125,9 mil.Kč, olejin za 100 mil.Kč a masa za 12,9 mil.Kč.

Dnešní kotace na trhu s masem i přes převahou poptávky nad nabídkou znamenala zpevnění ceny registrované nabídky a poptávky (CRNP) nad hranici 32.000 Kč/t. Cena se tím dostává do hranice pásma rentability producentů. Kotace ceny jatečných prasat na 05/03 je první kotací na tento měsíc a proto IRNP (index změny CRNP) nesledujeme. Přes to můžeme konstatovat, že nasazení takto vysoké kotace je proti nasazení ceny na 04/03 rekordně vysoké, a je vyšší téměř o 7.900 Kč/t.

Kotace dalších komodit se proti stagnaci z minulých burzovních shromáždění daly do pohybu. Na burze bylo možno prodat až 20.000 t pšenice krmné za cenu ve výši 2.600 Kč/t. Je to zpevnění ceny o 4%. Dále bylo možno koupit 40.000 t kukuřice za cenu 2.500 Kč/t. Kotace je bez pohybu. Burza kotovala poptávku 20.000 t semene řepky s CRNP kotovanou ve výši 7.700 Kč/t. Zde cena zpevnila o 1,3%. Z olejin bylo možno dále koupit až 250 t řepkových extrahovaných šrotů za cenu 4.850 Kč/t. V tomto případě se jedná o další zpevnění ceny o 3,1%. Na burze lze také koupit až 150 t řepkových výlisků za cenu 4.600 Kč/t. Jedna z mála komodit, která oslabilo proti minulé kotaci na 98,9%.

Vzhledem k tomu, že je doba pro zajištění svých pozic na nákup nebo prodej v nové sklizni uvádíme v bloku „Víte, že ...“ možnost zajištění pozice prostřednictvím opčních obchodů.

Víte, že

Pro podporu uzavírání termínových dodávkových obchodů a v některých případech i obchodů promptních, se rozhodla burzovní komora OBHK povolit k obchodování **opční obchody zajišťovací** a **opční obchody kontraktní**.

Uzavřením opčního obchodu si jedna ze smluvních stran burzovního obchodu (majitel opce) vyhlášením opce kupuje od druhé smluvní strany právo (poskytovatel opce) v termínu vyhlášení opce provést opční volbu, která se rovná právo zrušit burzovní obchod, ke kterému byl opční obchod uzavřen.

Uzavření termínového obchodu ve velkých objemech nebo v případě, že v době uzavření obchodu nemá prodávající komoditu ještě k dispozici, představuje určité riziko při jeho uzavření. Může dojít k neúrodě, nebo prodávající nemusí komoditu koupit pro její prodej prostřednictvím dodávkového termínového obchodu. Na druhé straně kupující nemusí mít v termínu vypořádání obchodu dostatek peněžních prostředků k vypořádání obchodu. Navíc se na dlouhou dobu dopředu velmi těžce odhaduje vývoj kurzu. Cena na burze může ale být tak výhodná, že by bylo škoda obchod neuzavřít. Proto se k burzovnímu obchodu uzavírá opční zajišťovací obchod, který rizika ošetří.

Opční obchod zajišťovací může proto pro kupující nebo prodávající znamenat určitou pojistku prostřednictvím opční volby, kterou ošetří rizika efektového obchodu, tím, že si uzavře se smluvní protistranou opční obchod a zaplatí za opční volbu cenu rovnající se prémii. Z tuto premii si zajistí u smluvní protistrany právo uplatnit opční volbu burzovní obchod zrušit. Jde vlastně o hedging (hedžing), kdy si zajišťují termínový obchod proti pohybu kurzu v svůj neprospěch. Jakmile je vývoj kurzu v neprospěch majitele opce může bez jakýchkoliv důvodů opci vyhlásit a burzovní obchod zrušit.

Jako další typ opcí jsou **opční obchody kontraktní**, což jsou opční obchody, které se nevážejí k žádnému uzavřenému burzovnímu obchodu a burzovní obchod vzniká teprve vyhlášením opce. Například pokud jsem prodávající a chci si v budoucnu zajistit odběr produkce, uzavřu s kupujícím opční kontraktní obchod. Jsem majitelem opce. V opčním kontraktním obchodu s kupujícím (poskytovatel opce) specifikuji podmínky uzavření obchodu a tedy i cenu, za kterou bude

obchod vypořádán. Pokud vývoj trhu ukáže že cena na promptním trhu v termínu vyhlášení opce stoupla nad cenu dohodnutou v opčním obchodu, opci nevyhlásím a obchod se neuskuteční. Komoditu potom prodám výhodněji na promptním trhu. Naopak pokud cena na promptním trhu klesne pod cenu sjednanou v opčním obchodu opci vyhlásím a komoditu prodám kupujícímu za cenu sjednanou v opčním obchodu. Samozřejmě za tuto možnost platím opční prémii poskytovateli opce což je kupující (put option) nebo prodávající (call option).

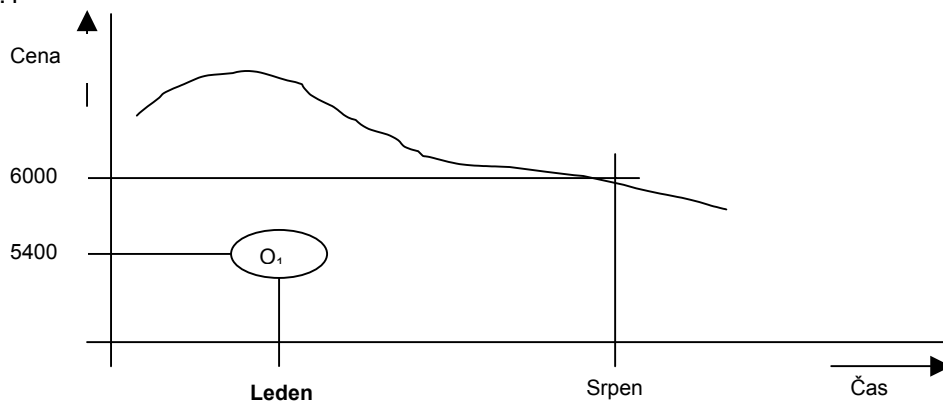
Opční obchod zajišťovací - kód 07

Uzavřením tohoto typu opčního obchodu si jedna ze smluvních stran burzovního obchodu (majitel opce) vyhlášením opce kupuje od druhé smluvní strany právo (poskytovatel opce) v termínu vyhlášení opce provést opční volbu a burzovní obchod, kterému byla opce uzavřena zrušit.

Opční obchod kontraktní - kód 08

Uzavřením tohoto typu opčního obchodu si jedna ze smluvních stran burzovního obchodu (majitel opce) kupuje od druhé smluvní strany (poskytovatel opce) právo v termínu vyhlášení opce vyhlásit opci. Prostřednictvím tohoto typu opce se burzovní obchod uzavře v dohodnutých parametrech a vyhlášením opce se obchod zruší.

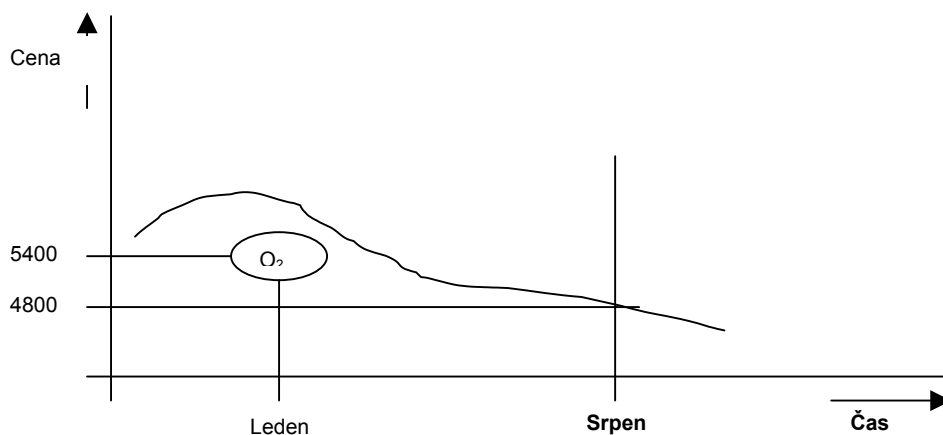
Příklad č.1

Obchodník uzavírá v lednu opční obchod kontraktní na koupi (call opce) 10 kontraktů řepky tj. 1000 t za cenu 5400 Kč/t s termínem plnění srpen. Cena opční premie 200 Kč/t. Majitelem opce je tedy kupující a poskytovatelem opce prodávající.

Majitel opce uhradí poskytovateli opce (prodávajícímu) opční premii 200 tis.Kč. V den vyhlášení opce tj. 1. srpna je cena na promptním trhu ve výši 6000 Kč/t, majitel opce opci nevyhlásí a trvá na splnění burzovního obchodu, protože prostřednictvím opčního obchodu koupí řepku za 5400 Kč/t a po zahrnutí ceny premie je cena, za kterou nakoupí ve výši 5600 a na promptním trhu by koupil za 6000 Kč. Kupující tím realizuje tím zisk 400 Kč/t.

Příklad č.2

Obchodník uzavírá v lednu opční obchod kontraktní na koupi (call opce) 10 kontraktů řepky tj. 1000 t za cenu 5400 Kč/t s termínem plnění srpen. Cena opční prémie 200 Kč/t. Majitelem opce je tedy kupující a poskytovatelem opce prodávající.

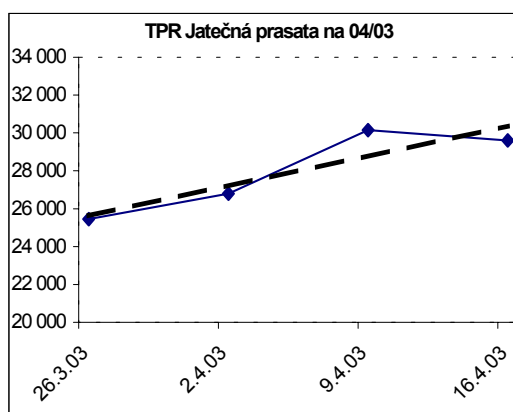
Majitel opce uhradí poskytovateli opce (prodávajícímu) opční prémii 200 tis.Kč. V den vyhlášení opce tj. 1. srpna je cena na promptním trhu ve výši 4800 Kč/t, majitel opce opci vyhlásí a burzovní obchod se zruší. Řepku koupí na promptním trhu a zaplatí za ni 4800 Kč/t. Uhradil sice opční prémii 200 Kč/t. Pokud by měl uzavřený termínový kontrakt ze cenu 5400 Kč/t bez opce, potom by ho musel by ho splnit a realizoval by ztrátu 600 Kč/t.

Samozřejmě je problematika opčních obchodů pro lepší pochopení zjednodušena a podrobná ustanovení jsou součástí burzovních pravidel a jsou také součástí kurzů obchodování, které pořádá burza.

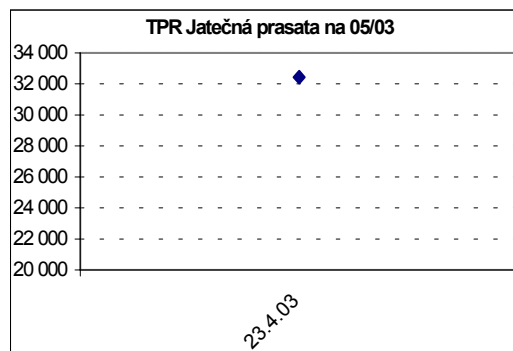
Vývoj vážené ceny registrované nabídky a poptávky

CRNP - Jatečná prasata (JPR)

Promptní trh

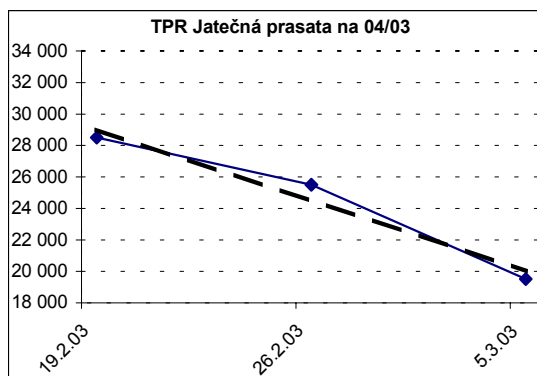
Kotace na 03/03 byla zahájena s CRNP v úrovni 29.425 Kč/t a na dalších burzovních shromážděních pokračovala cena v poklesu. Poslední kotace CRNP na 03/03 byla zaznamenána na úrovni 23.724 Kč/t a to je o cca 3.300 Kč méně než poslední kotace na 02/03. První kotace CRNP na 04/03 byla zaznamenána na úrovni 24.444 Kč/t a to je o cca 720 Kč více, než poslední kotace na 03/03. Předpoklad o postupném zvyšování ceny se zatím potvrzuje a kotace na posledním burzovním shromáždění zvýšila CRNP na cca 29.600 Kč/t.

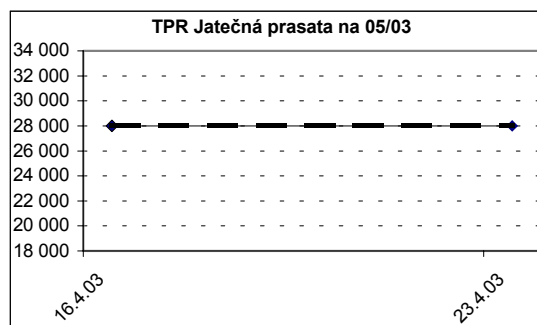
Kotace na 05/03 byla zahájena s cenou 32.429 Kč/t. Proti první kotaci předchozího měsíce kotaci je to zpevnění ceny registrované nabídky a poptávky (CRNP) o neuvěřitelných 7.985 Kč/t.

CRNP - Jatečná prasata (JPR)

Termínový trh

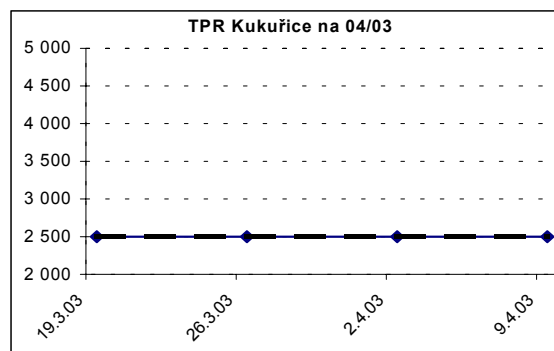
Kotace na 03/03 byla zahájena s CRNP v úrovni 29.425 Kč/t a na dalších burzovních shromážděních pokračovala cena v poklesu. Poslední kotace CRNP na 03/03 byla zaznamenána na úrovni 23.724 Kč/t a to je o cca 3.300 Kč méně než poslední kotace na 02/03. První kotace CRNP na 04/03 byla zaznamenána na úrovni 24.444 Kč/t a to je o cca 720 Kč více, než poslední kotace na 03/03. Předpoklad o postupném zvyšování ceny se zatím potvrzuje a kotace na posledním burzovním shromáždění zvýšila CRNP na cca 29.600 Kč/t.

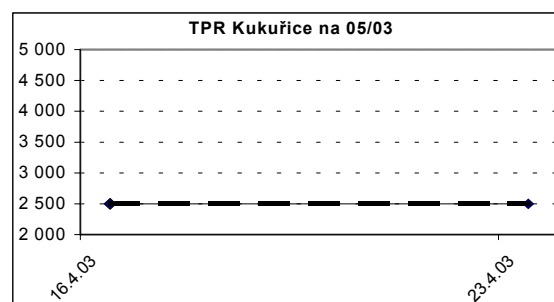
Na burzovním shromáždění dne 16.4.03 byla kotace termínového trhu na 05/03 obnovena kotací v úrovni CRNP 28.000 Kč/t. Další kotace jsou beze změny.

CRNP - Kukuřice (KUK)

Promptní trh

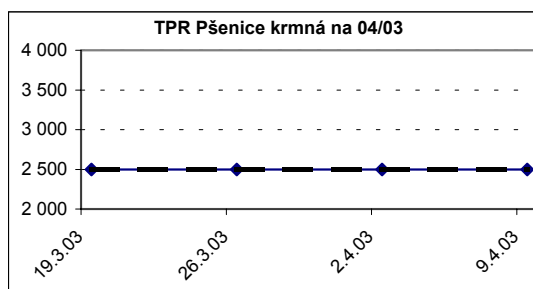
První kotace CRNP na 04/03 je nasazena na ceně 2.500 Kč/t což je proti kotaci CRNP na 03/03 beze změny. Další kotace jsou také beze změny. Na této kotaci byl měsíc ukončen.

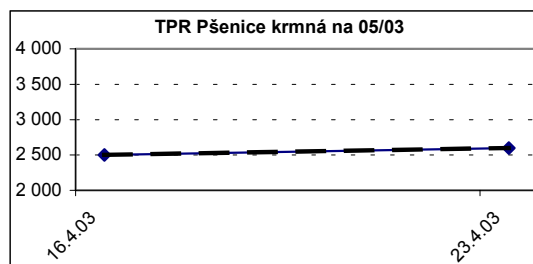
První kotace CRNP na 05/03 je nasazena na ceně 2.500 Kč/t což je proti kotaci CRNP na 04/03 beze změny. Další kotace jsou také dlouhodobě beze změny. Na dalším burzovním shromáždění se cena nezměnila a dlouhodobě stagnuje na úrovni 2.500 Kč/t. Kotace CRNP je ovlivněna faktem, že je kotovaná pouze nabídka a ta tlačí cenu o licitační pásmo nahoru. Reálná cena nákupu je nižší o licitační pásmo.

CRNP - Pšenice krmná (PKR)

Promptní trh

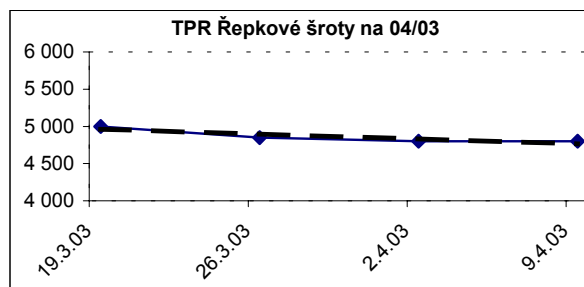
První kotace CRNP na 04/03 byla v úrovni 2.500 Kč/t. Další kotace byly ve znamení stagnace ceny na úrovni 2.500 Kč/t. Na této úrovni byla kotace tohoto měsíce ukončena.

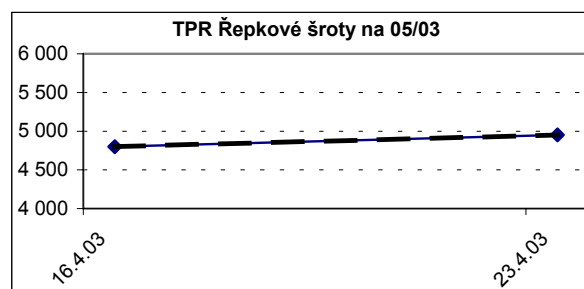
První kotace CRNP na 05/03 je nasazena na úrovni 2.500 Kč/t. Po dlouhodobé stagnaci ceny došlo na posílení burzovním shromáždění ke zpevnění ceny na úroveň 2.600 Kč/t, což je posílení ceny o 4%. Kotace CRNP je ovlivněna faktem, že je kotovaná pouze buď nabídka nebo poptávka a ta tlačí cenu o licitační pásmo nahoru nebo nahoru. Vzhledem k poptávce je reálná cena prodeje je vyšší o licitační pásmo.

CRNP - Řepkové šroty (RES)

Promptní trh

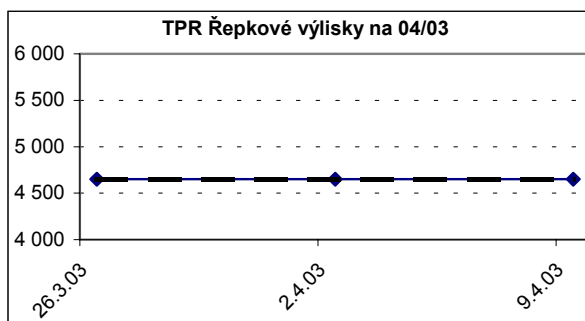
Kotace CRNP na 04/03 byla zahájena na úrovni 5.000 Kč/t. CRNP byla od počátku 04/03 ve znamení poklesu na úroveň 4.800 Kč/t a do konce měsíce se kotace na této úrovni udržela.

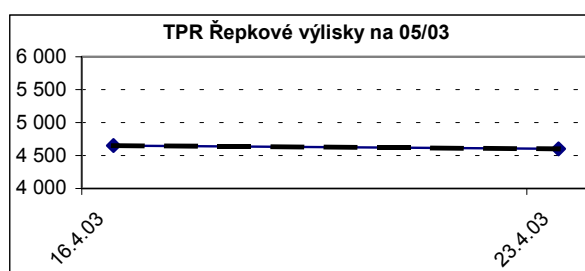
Kotace na 05/03 byla zahájena na úrovni 4.800 Kč/t. Po stagnaci ceny na této úrovni cena posílila na úroveň 4.950 Kč/t, což je nárůst o 3,1%. Kotace CRNP byla ovlivněna faktem, že je kotovaná pouze nabídka, a ta tlačí cenu o licitační pásmo nahoru. Reálná cena prodeje je nižší o licitační pásmo strany poptávky.

CRNP - Řepkové výlisky (REV)

Promptní trh

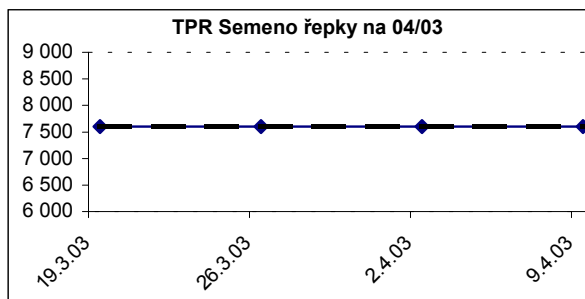
Kotace CRNP na 04/03 byla zahájena v úrovni 4.650 Kč/t. Další kotace byly ve znamení stagnace CRNP na této úrovni. Takto byl také měsíc ukončen.

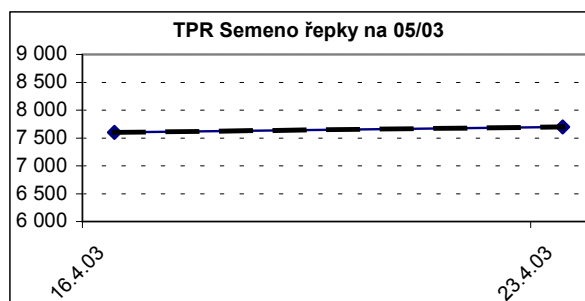
Kotace CRNP na 05/03 byla zahájena v úrovni 4.650 Kč/t. Další kotace je ve znamení oslabení CRNP na úroveň 4.600 Kč/t, což je pokles na 98,9%. Kotace CRNP je ovlivněna faktem, že je kotovaná pouze nabídka a ta tlačí cenu o licitační pásmo nahoru. Reálná cena nákupu je nižší o licitační pásmo.

CRNP - Semeno řepky (SRE)

Promptní trh

Kotace CRNP na 04/03 byla zahájena a ukončena na úrovni 7.600 Kč/t. Na této kotaci byl měsíc ukončen.

Kotace CRNP na 05/03 byla zahájena na úrovni 7.600 Kč/t. Na dalších burzovních shromážděních došlo k mírnému posílení ceny na úroveň 7.700 Kč/t, což je nárůst o 1,3%. Kotace CRNP je ovlivněna faktem, že je kotovaná pouze poptávka, a ta tlačí cenu o licitační pásmo dolů. Reálná cena prodeje je vyšší o licitační pásmo.